

Áo Em Cài Hoa Trắng

Võ Hồng

Tôi được đi học chậm hơn mọi đứa trẻ khác. Sáu tuổi mà vẫn chưa ôm sách tới trường. Nguyên do vì má tôi đau bệnh dai dẳng, má không muốn tôi sống xa cách, dù mỗi ngày chỉ bốn năm giờ đồng hồ. Khi má tôi phát bệnh thì bác sĩ đã cho ba tôi biết là má tôi sẽ không sống lâu thêm được quá hai năm. Má không được nghe điều đó nhưng tự xét sức khoẻ của mình, má biết là con đường đi của má không còn dài lắm. Mặc kệ những lời trấn an liên tiếp của ba tôi, má giữ một thái độ cam chịu và chờ đợi.

Thấy tôi cứ lêu bêu quần quít cạnh mẹ, ba tôi có lần gắt:

- Em phải để cho con nó học chứ. Bằng tuổi nó người ta đã vào lớp tư rồi. Trẻ con lên bốn tuổi, người ta đã cho vào ấu trí viên để chúng vừa chơi vừa học.

- Học sớm hay muộn gì rồi cũng sẽ đến đích một lượt. Đứa bốn tuổi học một năm bằng đứa năm tuổi học sáu tháng. Đứa năm tuổi học sáu tháng bằng đứa sáu tuổi học ba tháng.

- Anh biết rõ điều đó. Nhưng nó đã sáu tuổi rồi mà chưa đi học được tháng nào.
- Thôi, để em dạy con.

Má tôi gom những miếng bìa cứng, cắt thành từng mảnh vuông to bằng bàn tay. Má vẽ lên đó những cái vòng tròn, những cái hình mà má gọi là lưỡi câu, cái gáo, con cá. Má chỉ cái vòng tròn và bắt tôi gọi bằng O, cái lưỡi câu bằng i, cái gáo bằng q, con cá bằng e. Lưỡi câu là cái tôi không hề biết nên tôi hỏi lại:

- Lưỡi câu là cái gì vậy má?

Má tôi ngạc nhiên bởi câu hỏi. Má nhìn tôi giây lâu rồi đưa bàn tay mềm mại vỗ lên đầu tôi. Má nói:

- Ở ! Con chưa biết cái lưỡi câu. Đó là một cái kim nhọn bẻ cong lại, nơi đầu người ta móc một con mồi vào.
- Con mồi là con gì, má?
- Là con trùn, con dế hoặc nhiều khi là miếng bánh, miếng cơm, những món mà con cá nó thích ăn.
- Móc con mồi vô cái kim chi vậy?
- Để đem thả xuống nước. Con cá thấy mồi, mừng quá, lật đật bơi lại tấp. Miệng cá dính vào cái kim, người ta giật lên, cá không chạy trốn được, người ta bắt nó.

Tôi chỉ nhìn xuống hình vẽ con cá trên một mảnh bìa cứng (chữ e của má tôi đó) hỏi lại má tôi:

- Người ta bắt con cá này phải không má?

Má tôi mỉm cười, gật đầu. Tôi lại hỏi:

- Má có đi bắt những con cá bằng cái kim uốn cong như vậy không?
- Có. Hồi nhỏ má có đi bắt như vậy. Người ta gọi là đi câu.
- Sao má không cho con đi bắt?
- Khi nào rảnh, vào ngày chủ nhật hay ngày lễ, ba con sẽ dẫn con đi câu một lần.

Tôi lắc đầu:

- Không, con muốn má dẫn con đi. Con không muốn ba dẫn.
- Má bệnh, má đâu có đi được?
- Thì hôm nào má mạnh má dẫn con đi.

Má tôi "ừ" và lặng lẽ nhìn tôi. Một lát, thấy từ nơi khoé mắt của má có hai giọt nước mắt chầm chậm ứa ra, lăn dài chạy xuống cằm. Tôi không hiểu tại sao điều tôi yêu cầu có thể làm má tôi buồn như vậy. Sau này lớn lên, ngồi nhớ lại tôi mới hiểu. Một người đã đoán biết được ngày chết gần kề của mình mà phải hứa với con một điều mình biết chắc không thể nào thực hiện được! Không những không thực hiện được việc dẫn con đi câu cá, cả đến việc được ngồi cạnh con trước những tấm bìa cứng này cũng không còn kéo dài được bao lâu nữa.

Tôi học không được bao nhiêu chữ. Bởi ngồi với tôi chừng một lát thì má phải nằm nghỉ. Tôi sung sướng nằm theo, cạnh má, tay cầm xấp "bài học" xếp xếp như người ta đánh bài. Tôi nói với má:

- Nằm học khoẻ hơn, má há?
- Ừ.
- Sao ở trường học họ không cho học trò nằm ngửa mà học?
- Nằm ngửa ra, tụi nó ngủ quên hết.

Tôi gật đầu, ờ ờ.

Dù khi tôi ngồi cạnh hay nằm cạnh, má cũng hay lấy bàn tay rờ đầu tôi, vuốt ve lên má, lên cằm, lên tai tôi. Dường như để xác định rằng tôi có hiện diện đó thực, tôi, vật quý báu nhất do má tạo ra và má sắp bỏ lại trên cõi trần này. Ba tôi bắt gặp mấy lần lỗi học "nằm ngửa" này của tôi. Ông kiểm soát lại xem có chữ nào còn sót lại trong khối óc ưa nằm ngửa đó không và rõ ràng là một tư thế như vậy làm cho mọi chữ nghĩa đều trôi tuột đầu hết. Ông nghiêm sắc mặt bảo tôi:

- Ngồi dậy mà học.

Tôi lú lú ngồi dậy.

- Lại nơi bàn mà học.

Tôi lú lú đi lại bàn.

- Sắp lên bảy tuổi rồi mà học chưa hết hăm bốn chữ cái. Bằng tuổi mày, người ta đều học lớp tư.

Má không phân biệt cho tôi chữ nào đực, chữ nào cái. Tôi đoán chữ i, chữ t gầy gò là đực, chữ o, chữ a mập mập là chữ cái.

Thường thì tôi nghe lời ba tôi lại bàn ngồi ngay ngắn, nhìn xuống mặt chữ và lẩm nhẩm gọi tên nó. Má tôi im lặng để nhường tiếng nói cho ba tôi.

Một hôm tôi ngoan ngoãn nghe lời ba lú lú lại bàn thì má tôi cất tiếng:

- Thôi, cho con đi chơi.

Tôi không biết nên nghe lời ai. Nghe lời má thì tôi sợ quá rồi, nhưng ba tôi còn đứng đó. Mà ba tôi thì không nghiêm khắc nhưng ông biết bắt người ta vâng lời. Tôi biểu lộ sự lưỡng lự bằng cách vẫn đi bước tới nhưng bước chậm lại.

Má tôi giục:

- Con chạy ra ngoài chơi đi con.

Tiếng ba tôi:

- Thôi, cho con đi chơi.

Tôi nghe lời ba, đi rẽ ra phía hành lang. Vừa bước ra khỏi phòng thì nghe tiếng nói của má tôi:

- Anh đừng làm cho con sợ.

- Anh không muốn vậy, nhưng phàm uốn tre thì phải uốn khi nó còn là măng. Anh tập cho con biết nghe lời phải.

- Phải uốn dịu dàng!... Em biết là em quấy khi giam giữ con ở cạnh mình mà không chịu rời nó ra cho nó đi học. Nhưng anh ơi, em đâu có còn sống được nhiều ngày tháng? Bác sĩ nói với anh là bệnh em sẽ chữa khỏi. Anh đừng tin. Em biết sức khỏe của em mà. Vì vậy mà em muốn sống quây quần bên cạnh con những ngày chót của đời em.

Tiếng má tôi khóc nức lên làm tôi bàng hoàng. Tôi đi trở ngược lại và qua khung cửa mở, tôi thấy ba tôi cầm tay má tôi. Má tôi lấy khăn lau nước mắt:

- Con nó nhút nhát vì từ nhỏ đến giờ nó chỉ sống cạnh em. Gần như không tiếp xúc với những trẻ con khác.

Vậy anh đừng làm cho con sợ. Anh phải thương con bằng tình thương của anh và thay em mà thương con bằng tình thương của người mẹ. Bỏ phạt thứ hai nặng hơn bốn phạt thứ nhất.

Má tôi ngậm một chéo khăn mù-soa như để ngăn chặn tiếng nức.

Những tấm bìa cứng tỏ ra bất tiện mỗi khi tôi muốn nhìn lại gương mặt của một chữ. Cứ lật lên, bỏ xuống, loay hoay kiếm hoài. Đôi khi miếng bìa mang chữ cái tôi muốn kiểm lại không nằm trong "bộ bài" đó mà nằm

lạc ở một nơi nào khác. Ngày nào cũng có dịp để lục tung mền gối với mục đích tìm chữ. Rất tốn thì giờ. Bởi vì kiểm chữ thì không ra mà lại gặp toàn những thứ mình không định kiểm. Chẳng hạn hòn bi. Rõ ràng là hôm kia tôi ngồi bắn bi một mình ở ngoài mái hiên, thế mà buổi chiều ra mái hiên để tìm bắn tiếp thì một hòn bi biến đâu mất. Chạy kiểm sáng con mắt, chẳng chỗ nào có. Má tôi đưa hai đồng sai chị bếp ra hiệu sách mua cho tôi hòn bi khác. Bây giờ khi tìm chữ mà học thì lại thấy hòn bi đó nằm dưới tấm "ra".

Chẳng hạn tìm thấy cái móc tai. Hôm qua ba tôi ngứa tai, tìm cái móc tai nhưng không thấy, ông la vang cả nhà. Bây giờ không tìm thì nó lại nằm tồ hồ ra đó. Nhưng tôi không chịu nhặt đem đi cất ngay để trưa

về đưa cho ba đâu. Tôi phải dùng nó để móc tai tôi cái đã. Công việc đó làm tôi say mê và khi tôi chịu rời nó ra thì bên phòng ăn đã nghe tiếng muổng nĩa rỗng rảng.

Má tôi nhận thấy sự bất tiện của phương pháp học bài trên bìa cứng nên một hôm đưa tiền cho chị bếp sai ra hiệu sách mua cho tôi một cuốn vở. A! Có cuốn sách mới chính hiệu là học trò đây! Tôi giằng lấy quyển sách. Nhìn xem cái bìa thấy có vẽ hình hai đứa con nít đang lật mở cuốn sách. Tôi nói:

- Học cuốn sách phải cần có hai đứa không má? Con học có một mình thì học sao được?
  - Má sẽ cùng học với con.
  - Nhưng má đâu phải là con nít? Đứa con gái này lớn hơn thằng kia một chút. Chắc là chị của thằng kia.
- Đáng lẽ má để cho con một đứa chị gái như vậy.

Má gật gật đầu:

- Ủ. Đáng lẽ má để cho con một đứa chị như vậy. Nhưng mà thôi, đưa sách đây má lật dạy cho con. Đây, cái lược câu đây. Lược câu là chữ gì?

Tôi lật đặt nói liền như sợ có ai tranh nói trước:

- Chữ i.
- Giỏi lắm. Chữ i dùng để viết đi học, đánh bi. Con coi hình vẽ thằng nhỏ đi học. Vài hôm nữa con cũng ôm cặp và xách ve mực đi học như nó vậy. Còn thằng này thì ngồi đánh bi. Hai đứa nhỏ này đang chạy thi.

Tôi vội lật qua trang sau để xem có món gì lạ trong đó. Tôi la to lên:

- A! Con cá! Con cá đang bơi.
- Tên con cá là gì con biết không?

Tôi lác đầu:

- Không.
- Cá thu. Con cá thu có chữ u.

Chữ o thì thật dễ nhận ra. Má tôi chỉ hình vẽ một chùm trái cây rồi hỏi:

- O chùm... chùm gì?

Tôi nói liền:

- Chùm ruột.

Má bật cười:

- Chùm nho chứ sao lại chùm ruột?

Tôi cười ồ theo. Tôi quen kêu chùm ruột chứ ít nói chùm nho. Trên lối đi ngoài vườn có đến ba, bốn cây chùm ruột. Mùa hè, trái lòng thòng từng chùm. Má chỉ hình con ve sầu (dạy chữ e) rồi hỏi tôi con gì. Tôi nhìn xuống hình, nhú mày suy nghĩ một lát rồi nói:

- Con dán.

Má lại cười. Rõ ràng là sự học vẫn làm cho mẹ con tôi vui vẻ.

Có một trang vẽ làm cho má ử dột nét mặt. Đó là trang dạy chữ ê vẽ hình một con dê mẹ cho dê con bú và con bò mẹ cho bò con bú. Con dê mẹ có bầu sữa thật lớn và đứng lom khom. Nó có một chùm râu nơi cằm nên không ra dáng một bà mẹ. Con bò cái trông dễ thương hơn. Nó quay lại nhìn con bú. Đôi con mắt triu mến hiền từ, như mắt má tôi vẫn nhìn tôi khi tôi ngồi trong lòng má.

Học đến chữ q "con nhỏ quét nhà" thì bệnh của má tôi phát nặng trở lại. Bác sĩ cấm không cho tôi được vào phòng má. Ba tôi âu lo, mỗi ngày gương mặt mỗi héo dần đi. Trong phòng má bước ra, ba đi thần thờ hoặc bước vội vã, và dường như ba không còn thấy sự hiện diện của tôi nữa, của chị bếp, của chị Năm giúp việc, của căn nhà, của mọi vật xung quanh. Có lẽ chỉ còn thấy sự hiện diện của cái cửa để bước ra, của cái bàn để đi tránh. Tôi buồn bã cô đơn, đem cuốn sách vở ra nhìn mặt chữ, nhìn hình vẽ. Lật xuôi lật ngược, đọc ngược đọc xuôi, nhưng cứ đến trang "con bé quét nhà" là dừng lại. Trang bên cạnh có vẽ con khỉ treo cây. Chẳng biết chữ gì đó, đọc như thế nào và sự tích làm sao. Chắc phải hay lắm, thú vị lắm bởi một con khỉ thì không thể chán như hai trái đu đủ hay như cái lư đồng.

Nhưng ai đọc cho tôi? Ai giải thích cho tôi? Thật ra thì ba tôi có thể chỉ cách đọc, chị bếp có thể chỉ cách đọc, nhưng tôi không muốn ai chen vào sự học của tôi để thay thế má tôi hết. Tôi chỉ tin ở má tôi thôi. Tôi chỉ an tâm thoải mái bên cạnh má tôi thôi. Đôi lúc ba tôi đi ngang cạnh tôi, đứng dừng lại, nhìn tôi ngồi trước trang sách. Tôi phải đọc vội những chữ u chữ e và đưa tay lật liền về những trang đầu sách. Khi vội quá không kịp lật ra trang trước thì tôi đưa bàn tay lại che cái hình con khỉ. Đáng lẽ ba tôi để ý tìm hiểu vì sao nhưng dáng ba mệt nhọc bơ phờ nên ba đứng dừng lại một chút rồi bỏ đi luôn. Tôi không muốn ba tôi nhìn đúng vào trang con khỉ treo cây. Tôi sợ ba hỏi chữ gì rồi bày cho đọc luôn.

Không! Tôi để dành chữ đó cho má tôi. Tôi muốn nhìn đôi môi xinh xắn của má tôi đọc, ngón tay trắng thon

của má tôi chỉ và tai tôi nghe giọng nói dịu dàng của má tôi phát âm tiếng đó. Tôi muốn má tôi kể cho tôi nghe về chuyện con khỉ đó như má kể chuyện con ve đi vay gạo của con kiến trong bài học chữ e, con tò vò nuôi con nhện trong bài học chữ t, đời sống của chúa sơn lâm, con sư tử giữa rừng Châu Phi trong bài học chữ s. Nhưng than ôi! Điều ao ước đòi hỏi của tôi không thể thực hiện được. Má tôi từ trần trong kỳ bệnh tái phát đó, má vĩnh viễn lìa bỏ tôi. Cuốn văn quốc ngữ chứng kiến sự ra đi đàng đàng của má. Nhìn trang bên này thì má tôi còn, nhìn trang bên kia thì má tôi mất. Con đường chỉ đóng ngăn cách hai trang như là con đường phân ranh giữa sự còn và sự mất, sự Sống và sự Chết của má tôi.

Má mất được hai tháng thì ba tôi dẫn tôi xuống trường Tiểu học Lai Đức xin cho tôi học lớp Năm. Cô giáo bắt dùng một cuốn sách văn khác không có vẽ hình con khỉ. Càng hay. Hình con khỉ nên chỉ để dành riêng cho má tôi và tôi thôi. Tôi không muốn ai dính dấp vào đó hết. Hãy để cho nó giữ vẹn sự bí mật đối với tôi cũng như sự bí mật bao quanh má tôi từ khi má mất. Tôi không biết bây giờ má tôi ở đâu. Hài cốt thì chắc chắn là nằm ở nghĩa trang thành phố, dưới ngôi mộ đắp vun lên, xây đá, quét vôi trắng và phía trước có tấm bia ghi rõ tên má. Hàng chót của tấm bia ghi tên tôi, đứa con trai độc nhất của má mà người khắc bia ghi là: Trưởng nam phụng tự. Cái thân xác của má còn đó nhưng linh hồn thì phiêu lãng ở cõi nào? Tôi không tin là cái linh hồn đó bị tiêu diệt đi được.

Từ ngày má mất, ba tôi dịu dàng với tôi nhiều hơn trước, mặc dù sự học của tôi không theo kịp nổi những đứa cùng tuổi. Ba tháng học của một thằng sáu tuổi kết quả bằng một năm học của một đứa lên bốn tuổi, điều má tôi nói có thể đúng, nhưng những đứa sáu tuổi lại không chịu ngừng học để đợi tôi, để cho tôi theo kịp. Chúng nó cứ học như điên và tôi phải vừa học theo vừa trả nợ liên miên. Trả nợ hồi lên bốn, trả nợ hồi lên năm, trả nợ hơn nửa năm lên sáu. Ba tôi khuyên:

- Con cứ yên tâm mà học. Chẳng cần phải vội chi. Lớp Năm, lớp Tư con thua chúng bạn nhưng lên lớp Ba, lớp Nhì con sẽ bằng, lên lớp Nhất con sẽ hơn. Con đường học vẫn còn dài lắm.

Tôi nói thẳm:

- Con cảm ơn Ba, nhưng con sẽ cố gắng học để mau cho bằng chúng bạn. Con chỉ thua chúng bạn ở lớp Năm, bằng chúng bạn ở lớp Tư và lên lớp Ba con sẽ hơn. Con phải làm vui lòng má con, làm sao cho má khỏi phải hối hận là bởi má mà con đi học chậm trễ thua sút con người ta.

Tôi đã giữ lời hứa, dù đó là lời hứa âm thầm. Tôi đã can đảm ngồi lại bàn học lâu hơn những đứa bạn tôi, bị thúc đẩy bởi lòng yêu thương má tôi tha thiết không nguôi. Lâu lâu, tôi lên mở cuốn sách văn cũ, cuốn văn đầu tiên của chúng tôi. Hai đứa nhỏ vẫn cứ chạy thi hoài, chạy suốt đêm suốt ngày không biết mệt. Thằng nhỏ vẫn ngồi bần bĩ, bần bĩ mà y như cầm hòn bi dử vào miệng con cá phi đang lừ mắt nhìn. Trang sau có thằng nằm ngủ miệng há ra để vớt những chữ o trên tay, và dưới tấm hình người ta biên là ngáy o o.

A! Cái chùm nho mà ngày xưa tôi kêu là chùm ruột! Từ ngày má mất, chị Năm và chị bếp tị nạnh nhau lười biếng tưới cây. Cây chùm ruột cạnh giếng thì còn tươi tốt trái bầu đầy cành, còn mấy cây chùm ruột đứng ở góc rào thì thiếu nước nên bị đọt trông thấy. Lá mỏng đi và hay xếp quặp lại. Rày bám đen thân cây như có ai rày bột than lên đó.

Tôi lật thêm vài trang. Con dê mẹ còn đứng khom lưng, con bò mẹ vẫn quay mặt âu yếm nhìn con dê đang say sưa bú. Tôi nhớ đến nét mặt buồn của má tôi lần đầu tiên khi má lật trang này. Má ơi, hôm nay thì con biết tại sao má buồn như vậy. Má muốn đem má so với con bò mẹ đó. Con bò mẹ còn nhiều ngày tháng để âu yếm nhìn con nó, còn má thì sắp sửa phải vĩnh viễn xa con. Con nhớ buổi sáng đó má nhìn lâu bức hình rồi má thờ dài. Má quay mặt đi nơi khác. Con hỏi má:

- Con bò con nó bú hết sữa thì lấy đâu để người ta làm sữa bò, hờ má?

Con đợi lâu không thấy má trả lời. Khi má quay lại thì con thấy mắt má đỏ và ươn ướt. Con còn dại không hiểu là má đang khóc. Con hỏi:

- Sao mắt má đỏ vậy má?

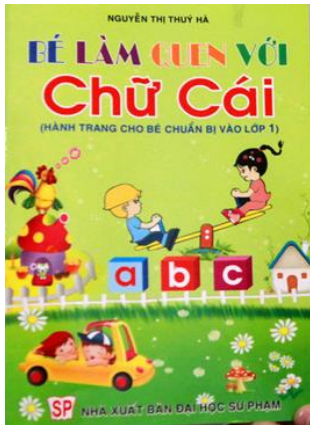
Má nói:

- Có hột bụi nó rớt vô mắt má.

Má ơi, hôm nay coi lại hình con bò mà con nhớ má quá chừng. Con muốn được ngồi cạnh má và được má

nhìn bằng đôi mắt âu yếm như đôi mắt của con bò cái nhìn con nó vậy. Nghĩ tới đây, nước mắt tôi lặng lẽ trào ra. Tôi không muốn khóc mà! Tôi chỉ muốn nhớ tới má thôi, nhớ đôi môi xinh xắn, ngón tay trắng thon và giọng nói dịu dàng. Tôi lật thêm vài trang. Đến trang con bé quét nhà và con khỉ trèo cây thì cơ hồ mắt tôi không còn nhìn rõ hình vẽ nữa. Màng nước mắt đã dày và những hình vẽ chập chờn rung rinh.

Mỗi lần mở cuốn vẫn ra coi, tôi sợ ba tôi bắt gặp. Tôi thường đợi lúc nào ba đi vắng. Tôi không muốn bị ba phê bình là đa cảm uỷ mị. Hồi má còn và thấy tôi lớn đầu mà còn quần quít bên mẹ, ba tôi tỏ ý lo rằng sau này lớn lên tôi thiếu mạnh dạn can đảm. Chính vì lẽ đó mà mặc dù rất chịu chuộng má tôi, có nhiều lần ba tôi phải la lối gay gắt.

Quyển sách vẫn, tôi cất kỹ trong tủ sách của tôi. Hễ lật coi xong là len lén đem cất dưới đáy tủ. Thế nhưng có hôm vì bạn tới chơi bất ngờ hay có việc gì đó hốt nhiên xảy đến, tôi lật đặt quên đẹp nó. Và rồi tôi cũng quên bằng nó nữa. Tuổi nhỏ có trí nhớ rất dai nhưng dễ lơ đểnh lộn xộn. Khi mở cặp học bài, bỗng thấy cuốn vẫn nằm trong đó. Lần đầu tiên, tôi kêu chị bếp:

- Chị có bỏ quyển vẫn cũ trong cặp của em phải không?
Chị lắc đầu:

- Không.

Tôi nói:

- Vậy thì chắc chị Năm.

Tôi kêu chị Năm và lặp lại câu hỏi. Chị Năm dài dòng hơn:

- Từ sáng đến giờ chị đâu có vô phòng em mà bỏ? Ai bỏ đó chứ, chị bỏ thì chị nhận liền.

Chắc chị Năm nghi chị bếp bỏ. Và chắc chị chưa nghe rõ câu hỏi, chưa biết bỏ cái gì, bỏ vô đâu và bỏ như vậy thì có hại gì. Chắc chị đang nghĩ "kẻ đó" đã làm một điều lỗi, và chị muốn đổ riệt cho chị bếp. Tôi không muốn hỏi dài dòng thêm. Một cái chạng cây ổi nơi đó tôi ngồi núp dưới bóng lá để nghe con chim kêu chích chích đối với tôi thích thú hơn những chuyện đôi co. Một lần sau lại cũng bỏ quên quyển vẫn và cũng lại tìm thấy trong cặp. Lần này tôi bận làm toán đố, không kịp điều tra.

Một buổi sáng nọ tôi đang mê ngủ thì chợt giật mình thức dậy. Nhìn ra cửa sổ thấy ánh sáng ban mai còn mờ mờ. Bên phòng ba tôi có tiếng lục đục. Ba có thói quen dậy sớm. Một lát sau có tiếng cửa mở nhẹ, rồi tiếng dép của ba đi về nhà sau. Chợt tôi nghe tiếng ba tôi hỏi:

- Đứa nào đem bỏ quyển vẫn Quốc Ngữ của em vô đây?

Tôi lo quá khi nghe ba tôi nhắc đến quyển vẫn Quốc Ngữ. Đúng rồi, chiều qua tôi lật ra coi rồi bỏ quên không đẹp. Chắc chị bếp tánh hay làm ẩu, lấy đặt vào một nơi nào mà ba tôi không bằng lòng. Đặt lên đầu tủ lạnh, trên mặt tủ búp - phê chẳng hạn. Tính ba tôi sạch sẽ mà quyển vẫn thì lem luốc rách rưới.

Tiếng chị bếp:

- Dạ thưa ông, cháu đó.

- Quyển sách của em mà, sao đem quăng vô đây?

- Dạ cháu thấy cuốn sách rách bìa, bỏ rớt dưới sàn gạch phòng ăn. Cháu tưởng em nó bỏ. Cháu lượm quăng vô giỏ để hỏi nào nhen lửa. Cuốn sách vẫn cũ mà, thưa ông.

- Ừ, cuốn vẫn cũ chứ sao?

- Em học lên tới lớp Nhất rồi, còn dùng cuốn vẫn đó chi nữa.

Một khoảng im lặng hơi dài. Tôi nghĩ rằng ba tôi bỏ đi chỗ khác không trả lời chị bếp. Nhưng không. Vẫn nghe tiếng ông nói ở chỗ cũ:

- Em nó giữ để lâu lâu nó mở ra coi. Kỷ niệm của má nó đó mà. Lần sau hễ thấy em nó bỏ lạc chỗ nào thì nhớ lượm lên đem bỏ vô cặp cho em.

- Dạ.

Tiếng dép ba tôi đi lên nhà trên. Tay nắm cửa phòng tôi quay nhè nhẹ và cửa phòng mở nhè nhẹ. Tôi vội vàng nhắm mắt giả vờ ngủ. Ba tôi lại gần giường đứng nhìn tôi giây lâu rồi nhẹ mở cái cặp của tôi đặt quyển vẫn vào trong. Ông đóng cặp lại rồi rón rén bước ra khỏi phòng. Cánh cửa nhẹ nhàng đóng lại sau lưng. Tôi cảm động muốn kêu lên: "Má ơi! Ba không nghiêm khắc với con như má hằng lo sợ hồi má còn sống. Ba uốn nắn con nhẹ lắm, nhẹ hơn uốn cây măng non. Ba quý trọng những giờ phút quần quít cạnh nhau của mẹ con ta, hồi xưa và cả bây giờ và mãi mãi sau này nữa, má có biết không?" Tôi rất yên tâm bởi không bị cản trở trong việc thỉnh thoảng ngồi nhớ má tôi, nhớ những ngày cũ êm đềm cạnh má, sự hồi tưởng băng khuâng mà khi

lớn lên tôi coi như những cuộc hành hương lặng lẽ về Quá Khứ có má hiện diện, về Đất Thánh của tâm hồn tôi.

Võ Hồng